

Toelichting op het definitief ontwerp en bijkomende zaken voor groot onderhoud van de Oudaenstraat en omgeving (Inclusief Pootstraat, Oltmansstraat en gedeelte van de P.C. Hoofltaan)

Deze toelichting hoort bij de afronding van de inspraakprocedure.

Tekeningen behorende bij deze toelichting

- Teknr 12.126 versie 20-03-2019, Definitief ontwerp groot onderhoud Oudaenstraat e.o. in kleur
- Teknr. 12.127 versie 20-03-2019 Bestaande situatie met te kappen bomen,
- Teknr. 12.128 versie 20-03-2019, Definitief ontwerp met invulling groenplan, met inlegvel met voorbeeld van boom- en plantsoorten

Waarom groot onderhoud van de Oudaenstraat en omgeving?

Uit riolinspecties blijkt dat de riolering in de Oudaenstraat, Pootstraat, Oltmansstraat en een gedeelte van de P.C. Hoofltaan niet naar behoren functioneert. Om dit te verhelpen gaat de gemeente groot onderhoud in genoemde straten verrichten. Bij het groot onderhoud wordt de riolering vervangen, het groen wordt waar nodig vernieuwd en de straten worden weer op hun oorspronkelijke aanleghoogte aangelegd.

Enquête

Begin 2018 is een enquête gehouden onder de bewoners. Er zijn 33 enquêtes ingevuld, waarvan 22 uit Pootstraat en Oudaenstraat.

Belangrijkste herhaalde reacties uit de Pootstraat en Oudaenstraat:

- Bewoners ervaren parkeerproblemen: 18 x.
- Voorstel schuin parkeren in de Oudaenstraat tussen P.C. Hoofltaan en de bocht van de Oudaenstraat: 6x.
- Graag snelheidsbeperkingen 7x.
- Geen drempels 5x.
- Bloembakken weg in verband met (in-)parkeren 7x.
- Grote straatbomen weg en kleine bomen ervoor terug: 6x.
- Eénrichtingsverkeer : 7x.
- Betere drainage: 7x.

Overige reacties waren vooral individuele reacties. Een aantal van de reacties van de P.C. Hoofltaan gingen over het plangebied van het groot onderhoud van de Willem Kloosstraat / Douwes Dekkerlaan. Hiervoor loopt al een aparte inspraakprocedure. Deze reacties zijn niet in deze toelichting verwerkt.

Definitief ontwerp

De huidige inrichting en status van de straten is vooral als uitgangspunt gebruikt voor het ontwerp. Het verrichten van groot onderhoud maakt het mogelijk gelijktijdig verbeteringen aan te brengen en waar mogelijk knelpunten op te lossen op gebied van parkeren, groen, openbare verlichting en functie van de weg. Waar mogelijk worden ook klimaatadaptieve maatregelen toegepast. Dat zijn maatregelen die de gevolgen van het veranderende klimaat (hevige regenbuien / "hoosbuien", hitte) zoveel mogelijk beperken.

Van het plangebied heeft de gemeente aan de hand van: de reacties uit de enquête en de doorlopen inspraakprocedure met een schetsontwerp en het daarop volgende voorlopig ontwerp, het definitief ontwerp vastgesteld. Dit is tekeningnummer 12.126 met het gekleurde ontwerp.

30 km/uur zone

Binnen de wijk hebben de P.C. Hoofltaan en Douwes Dekkerlaan de functie van wijkontsluiting voor het doorgaande verkeer binnen de wijk. De Oltmansstraat heeft vooral de functie van een parkeerplaats met een ontsluitingsfunctie voor de Oudaenstraat. In deze straten wordt de 30 km/uur zone gehandhaafd. Door de inrichting vindt parkeren alleen in de parkeervakken plaats. In de bestaande situatie is de P.C. Hoofltaan een brede straat waar aan de zuidzijde op straat wordt geparkeerd. In de nieuwe situatie worden ook aan de zuidzijde parkeervakken gemaakt. Hierdoor versmalt de P.C. Hoofltaan. De versmalling heeft een snelheidsverlagend effect. Ook in de Oltmansstraat wordt om die reden de doorgaande rijweg versmald.

Op het zuidelijke deel van de Oltmansstraat komt deze vernauwing ten gunste van 5 nieuwe parkeervakken. Op het noordelijk deel van de Oltmansstraat is parkeren gewijzigd in langsparkeren langs de eengezinswoningen en op de kop van de flat van de P.C. Hoofllaan. Door deze wijziging wordt de mogelijkheid opgehouden om in de toekomst eventueel vanuit de eengezinswoningen elektrische auto's te kunnen opladen.

Erf

De Pootstraat en Oudaenstraat hebben al de functie en status van een erf. Deze status blijft gehandhaafd. De belangrijkste kenmerken van een erf zijn:

- *Het erf moet een verblijfsfunctie hebben, het verkeer heeft in hoofdzaak zijn bestemming of zijn vertrekpunt binnen het erf.*

Dat is de situatie voor zowel de Pootstraat als de Oudaenstraat.

- *De snelheid is laag, door snelheidsbeperkende voorzieningen, zodat stapvoets rijden redelijker wijze uit die omstandigheden voortvloeit.*

Hiervoor worden voorzieningen zoals verspringingen van de wegas in het ontwerp van de Pootstraat en Oudaenstraat opgenomen. De lengte in rechtstand om snelheid te ontwikkelen is in de erfstraten zeer beperkt. Daarom zijn in dit ontwerp geen drempels opgenomen.

In situaties waar aan twee zijden wordt geparkeerd is de wegbreedte tussen de geparkeerde auto's zeer beperkt, ongeveer 4 meter, dat werkt snelheidsverlagend. Bovendien mag verondersteld worden dat er geen reden is om hard te rijden in de eigen woonstraat.

- *Geen verhoogd trottoir, indeling naar weggebruiker en indeling naar rijrichting.*

Een kenmerk van een erf is dat er geen verhoogd trottoir aanwezig is. Als basis bestratingsmateriaal worden in het schetsontwerp alleen betonklinkers of gebakken klinkers gebruikt. Er komen geen tegels in het erf om een trottoir te maken. De voetganger is vrij om overal te lopen. Parkeren mag alleen in de daarvoor bestemde vakken. De auto is vrij om overal in elke richting op de verharding te rijden. In principe zou één kleur grijs bestatingsmateriaal (naast de afwijkende kleur voor het parkeervak) voldoende zijn om het erf in te richten. Dat ziet er dan wel wat saai uit. Om dat te onderbreken zijn vakken met hergebruikte gebakken klinkers aan het ontwerp toegevoegd. De vakken geleiden ook de auto door het woonerf.

Het bewonersvoorstel om éénrichtingsverkeer in het woonerf in te stellen is volgens de verkeersregels van een erf niet toegestaan. In de nieuwe situatie zijn er meer plekken waar men elkaar kan passeren, of op het tegemoet komende verkeer kan wachten. Een aantal plantenbakken en obstakelpalen zijn daarvoor weggehaald. Wachten op elkaar heeft bovendien een snelheidsverlagend effect.

- *Parkeren uitsluitend op plaatsen die zijn aangeduid met een P-tegel.*

Alle parkeervakken in de erven worden voorzien van een P-tegel. Parkeren buiten de vakken is niet toegestaan, ook niet voor garages.

Aansluiting van de straten onderling

- Zijstraten in het erf.

In het erf zijn de straten onderling gelijkwaardig. Verkeer van rechts heeft voorrang. Het kruisingsvlak wordt benadrukt met gele bestrating en zwarte cirkelmarkering.

- Aansluiting van een erf op een 30 km/uur zone.

Deze vindt plaats met inritbanden en een doorlopend trottoir. Hiermee is de voorrang geregeld.

- Aansluiting wegen binnen een 30 km/uur zone.

Binnen de 30 km/uur zone heeft verkeer van rechts voorrang. Op de P.C. Hoofllaan worden de kruispunten verhoogd op een plateau aangebracht met een gele bestrating en zwarte cirkelmarkering. De plateaus werken ook snelheidsverlagend. Het plateau is hoog gehouden tussen de Oltmansstraat en de Douwes Dekkerlaan.

- Aansluiting P.C. Hoofllaan en Jacob Catslaan.

Hier sluit een 30 km/uur zone aan op een 50 km/uur weg. De voorrang is geregeld met inritbanden en een doorlopend trottoir.

Uitbreiding parkeerplaatsen

Om een indruk te krijgen van de parkeerdruk in het plangebied zijn buiten de schoolvakantieperioden drie stuks avond-parkeertellingen na 23.00 uur gehouden in februari 2018 (dinsdag-, donderdag en zaterdagavond). Objectief gezien blijkt de parkeerdruk op de telavonden mee te vallen. Er was altijd wel ergens een parkeerplekje nabij beschikbaar. Toch wordt in de Pootstraat en Oudaenstraat parkeerdruk ervaren en wordt er vaak ook uitgeweken naar de parkeerplaatsen van de Oltmansstraat, waardoor de beleving van parkeerdruk ook hier toeneemt.

Groot onderhoud is het moment om indien mogelijk het aantal parkeervakken bij te stellen. In het ontwerp is een uitbreiding van parkeervakken opgenomen. Met de parkeervakindeling is rekening gehou-

den met de ons bekende situaties met parkeren op eigen erf. Let wel, bij parkeren op eigen erf mag het voertuig niet over openbare weg uitsteken. De gemeente heeft de voorkeur voor de aanleg van meer algemene parkeerplaatsen, dan deze op te offeren voor parkeerplaatsen op eigen erf, omdat die niet voor iedereen toegankelijk zijn.

Het voorstel van bewoners om in de Oudaenstraat tussen P.C. Hoofllaan en de bocht van de Oudaenstraat schuin parkeren in te voeren is niet overwogen, omdat hiermee de toegankelijkheid van de voortuinen en het bereiken van de voordeur in het gedrang zou komen.

Onderstaand een overzicht van parkeerplaatsen

	Aantal parkeerplaatsen		
	Oude situatie	Nieuwe situatie	Resultaat
Pootstraat	23	29	+6
Oudaenstraat	25	36	+11
Oltmansstraat	107	117	+10
P.C. Hoofllaan	(59)	51	-8
Totaal	214	231	+19

Het aantal parkeervakken op de P.C. Hoofllaan is in de oude situatie niet exact te geven, omdat in die situatie nog op straat zonder parkeervakindeling wordt geparkeerd.

De uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen in de Pootstraat en de Oudaenstraat gaat wel ten koste van de mogelijkheid om groenvakken aan te leggen.

Vormgeving parkeervakken

De vormgeving van de parkeervakken in rode betonstraatstenen sluit aan op de huidige standaard voor parkeervakken in de gemeente Papendrecht. In plaats van de gebruikelijke zwarte betonstraatstenen is hier gekozen voor rood, omdat deze kleur minder warmte absorbeert dan zwart.

In het kader van klimaatadaptatie wordt waar mogelijk het water geïnfiltreerd in de bodem via een open verharding of wordt over de verharding vertraagd afgevoerd naar de singel.

Op de parkeerplaats van de Oltmansstraat gaat de gemeente een pilot doen met grasbetontegels gevuld met gras, waarbij het water in de ondergrond infiltreert en vertraagd over de berm naar de singel afstroomt. Zie verderop ook het item over klimaatadaptatie. De parkeervakindeling wordt met tegels of betonklinkers gedaan, zodat op een gesloten wegdek uitgestapt kan worden.

Ophoging

De hoogte van de straat wordt naar de oorspronkelijke aanleghoogte teruggebracht. De ophoging zal variëren tussen 0 en 40 cm. De gemeente zorgt voor de aansluiting over 1 meter op particulier gebied. Het ophogen van eigen tuin en achterpad is voor de verhuurder of woningeigenaar. Om een inschatting te maken wat de ophoging voor u betekent, kunt u ervan uitgaan dat de gemeente op de grens van de voortuinen de straat ophoogt tot ongeveer 15 centimeter onder het niveau van de drempel van de voordeur.

Klimaatadaptieve maatregelen door gemeente en bewoners

Door gemeente in openbaar gebied:

Met klimaatadaptieve maatregelen probeert de gemeente bij de nieuwe groot onderhoudsprojecten de gevolgen van het veranderende klimaat, met steeds frequentere hevige regenbuien en de toename van warmte (hittestress) in bebouwd gebied, zoveel mogelijk te beperken.

De riolen kunnen de toekomstige hevige regenbuien niet aan als de gemeente en waterschappen geen aanvullende maatregelen nemen. Zo groot kunnen de riolen niet aangelegd worden, om al het water dat in zo'n korte tijd valt te bergen. Ook is het niet zinvol om al het schone regenwater in die hoeveelheden naar de rioolwaterzuivering af te voeren, of dit water direct in een keer op de singels te lozen. Dat kunnen de singels op den duur niet aan. Het landelijke advies is, het water zoveel mogelijk ter plekke op te vangen, vast te houden en vertraagd af te voeren naar bodem en singel. Niet waterdoorlatende verharding doet het water snel afstromen naar de riolen en geeft wateroverlast op straat. Open verharding en groen vangt water op en laat het vertraagd afstromen. Daar komt nog bij dat verharding warmte vasthoudt, waardoor de toename van warmte in bebouwd gebied erg toeneemt. Groen in de vorm van bomen en beplanting, en minder verharding is op dit moment de beste oplossing om de toename van hitte te bestrijden

Bij voorkeur legt de gemeente minder verharding aan, dat gaat niet altijd, vooral als de behoefte aan extra verharding toeneemt voor bijvoorbeeld parkeerplaatsen. Door een andere wegconstructie met veel holle ruimte en andere aanpassingen kan regenwater tijdelijk onder het wegdek worden vastgehouden, deels in de bodem wegzakken en vertraagd worden afgevoerd naar de singel.

Voor die methode kiest de gemeente in de straten Pootstraat, Oudaenstraat en Oltmansstraat.

Daarnaast plaatst de gemeente binnen het plangebied een groot aantal bomen bij. Het aantal bomen is nu 30 stuks. Het aantal in de nieuwe situatie wordt 55 stuks. Dat levert op termijn een bijdrage aan de bestrijding van opwarming van uw omgeving.

Door bewoners in particulier gebied:

De huidige tendens is dat veel bewoners hun voortuin en achtertuin verharden. Dat is qua gebruik en onderhoud wellicht makkelijk, maar nadelig voor de opvang van water, want dat water stroomt direct af naar openbaar gebied of achterpad. De gemeente kan op termijn niet zoveel maatregelen nemen om al dat water op te vangen. Ook zijn volledig bestrate tuinen warmer dan tuinen met groenbeplanting en bomen. Gemeente en waterschappen proberen door voorlichting bewoners te stimuleren om in de tuinen minder gesloten verharding en meer groen aan te brengen. De gemeente doet mee met de landelijke actie "Operatie Steenbreek". Kijk eens op de site van www.operatiesteenbreek.nl en laat u inspireren. Ook het waterschap Rivierenland heeft een inspirerende site www.hohohoosbui.nl en stelt subsidies ter beschikking aan haar bewoners als die minder verharding aanbrengen en daarvoor in de plaats groen aanplanten, een boom planten, een regenton aanschaffen en dergelijke.

Als gevolg van de ophoging van de straat gaat u straks waarschijnlijk uw voortuin ophogen. Overweeg dan ook de mogelijkheid van minder verharding en meer groen in de tuin.

Op de inloopavond heeft de gemeente in een aparte informatiestand informatie verschaft over de subsidiemogelijkheden en de aanpassingen in particuliere tuinen.

Riolering

In het projectgebied wordt het gemengde rioolstelsel vervangen door een nieuw gemengd vuilwaterriool met afvoer naar de rioolwaterzuivering. De dakvlakken van de huizen blijven op het vuilwaterriool aangesloten.

Om de grondwaterstand te beheersen wordt naast het vuilwaterriool ook een drainageriool aangelegd. Alleen in de P.C. Hooflaan worden de straatkolken aangesloten op een nieuw schoonwaterriool dat aansluit op de singel.

In de Pootstraat, Oudaenstraat en Oltmansstraat wordt een waterbergende wegfundering met holle ruimte aangelegd waarin het regenwater via de bestrating of kolken wordt geïnfiltreerd. Dit water zakt deels weg in de bodem, of wordt vertraagd afgevoerd naar de singel. Is de waterbergende fundering door hevige regenval vol, dan wordt dit water versneld naar de singel afgevoerd om water op straat te beperken.

Huisaansluiting van de riolering

De riolaansluiting op gemeentegrond wordt uit praktische overweging door de gemeente op kosten van de gemeente vervangen. De gemeente legt de riolaansluiting bij de erfgrans op de oorspronkelijke aanleghoogte aan. De riolaansluiting is vanaf de woning tot aan het hoofdriool eigendom van de woningeigenaar. De woningeigenaar kan op eigen kosten in zijn tuin de riolaansluiting vervangen. Het is dikwijls wel verstandig om dit te doen in verband met het goed blijven functioneren van de riolaansluiting. Lees hierover ook hetgeen beschreven staat op bladzijde 3 en verder van de lijst met "Meest gestelde vragen voor groot onderhoud" die u kunt vinden op de website van de gemeente www.papendrecht.nl/werkzaamheden.

Wellicht kan de civieltechnische aannemer die het groot onderhoud voor de gemeente uitvoert, de werkzaamheden voor u uitvoeren. De gemeente weet nu nog niet welke aannemer het groot onderhoud gaat uitvoeren, omdat het werk nog moet worden aanbesteed.

Bomen

Met het oog op de conditie en levensverwachting van de bestaande bomen in relatie tot de werkzaamheden van het groot onderhoud is uitgebreid boomonderzoek uitgevoerd.

Een aantal bomen zijn slecht van kwaliteit en hebben een korte levensverwachting, geven overlast of staan in de weg voor de rioleringswerkzaamheden. De bomen worden daarom verwijderd.

- De locaties van de te kappen bomen zijn weergegeven op tekeningnummer 12.127 van de bestaande situatie.
- De nieuwe locaties van de bomen en de boomsoorten zijn op tekeningnummer 12.128 van het definitief ontwerp met groenplan aangegeven.

Er worden 35 nieuwe bomen geplant. Per saldo zal het aantal bomen met 25 stuks toenemen.

De boom bij de speelplaats van de Oltmansstraat is een monumentale boom. Om de groeicondities van deze boom te verbeteren wordt de speelplaats iets opgeschoven, zodat de wortels van de boom niet aan een kant onder de verharding hoeven te groeien.

Groenvakken

In de plantvakken worden nieuwe (lage) heesters geplant. De soorten zijn op tekeningnummer 12.128 van het definitief ontwerp met groenplan aangegeven. Het inlegvel geeft voorbeelden van de bomen en de plantsoorten in het bloeiseizoen. De gemeente heeft een bijenconvenant ondertekend, waarbij de gemeente de intentie heeft vastgelegd veel bij-vriendelijke beplanting toe te passen. De gekozen soorten van bomen en de heesters zijn bij voorkeur bij-vriendelijk.

Bewonersparticipatie

In de Pootstraat en Oudaenstraat staan veel geplande bomen in betrekkelijk kleine plantvakken, die de gemeente wil voorzien van beplanting. Kleine plantvakken zijn voor de gemeente vanwege de kleinschaligheid moeilijk en duur om te onderhouden. Deze kleine plantvakken lenen zich goed om in het kader van bewonersparticipatie door bewoners te worden onderhouden. Immers, bewoners zien de plantvakken elke dag en kunnen de planten makkelijk een keer water geven, snoeien en onkruid verwijderen als dat nodig is. Bewonersparticipatie is leuk, het verhoogt de saamhorigheid en de betrokkenheid in de straat. Bij adoptie van een plantvak wordt tussen bewoner en gemeente een kleine bewonersparticipatieovereenkomst gesloten. De plantsoort van het geadopteerde plantvak kunt u in overleg met de gemeente kiezen. Op de informatieavond kunt u hierover met de groenontwerper van de gemeente van gedachte wisselen. Een aantal bewoners heeft aangegeven hiervoor belangstelling te hebben.

Openbare verlichting

De locatie van de huidige lichtmasten wordt zoveel mogelijk gehandhaafd, met plaatselijk een enkele verschuiving of een aanvulling als gevolg van de gewijzigde situatie. De huidige verlichting wordt vervangen door led-verlichting.

Containeraanbiedplaatsen

De aanbiedplaatsen van de huisvuilcontainers zijn zoveel mogelijk op de bestaande locaties gehandhaafd. De containeraanbiedplaatsen zijn met een vuilnisbaksymbool aangeduid op tekeningnummer 12.126 met het gekleurde schetsontwerp.

De huidige vuilcontainers bij de flats van de Oltmansstraat blijven voorlopig in gebruik en worden niet vervangen. De gemeente is bezig met het ontwikkelen van nieuw beleid op het gebied van vuilophalen. De gemeente gaat nu nog niet vooruitlopend op dit nieuwe beleid vuilcontainers vervangen door een ander type.

Fietsenklemmen bij de flats

Bij de technische uitwerking van het plan zullen nog een aantal fietsenklemmen worden bijgeplaatst.

Speelplaatsen

De speelplaats in de Oltmansstraat wordt iets verplaatst om de monumentale boom betere groeimogelijkheden te geven. De huidige speeltoestellen zijn ongeveer vijf jaar geleden vernieuwd. Deze speeltoestellen worden weer teruggeplaatst. Een verantwoorde valbeschermende zachte ondergrond wordt opnieuw aangebracht.

Eigendomsgrenzen

Voordat de uitvoering van groot onderhoud plaats gaat vinden worden bewoners en eigenaren verzocht hagen die over gemeentegrond hangen terug te snoeien tot eigen perceelgrens. Indien hagen op gemeentegrond staan, moeten deze door bewoners en eigenaren worden verwijderd.

Aankoop percelen grond van gemeente

Bij de enquête was ook een verzoek om een perceel grond naast de woning te mogen kopen. Dit is niet mogelijk omdat de gemeente de grond zelf voor het algemeen belang nodig heeft.

Kan er tijdens de uitvoering van het groot onderhoud glasvezelkabel aangelegd worden?

Dit is bij groot onderhoud een regelmatig terugkerende vraag. Het aanleggen van glasvezelskabels wordt niet standaard uitgevoerd bij de uitvoering van de groot onderhoudswerkzaamheden in de straat. De aanleg van glasvezel gebeurt in opdracht van telecombedrijven en niet door de gemeente. Informatie over hoe u uw interesse in de aanleg van glasvezel kenbaar kunt maken, kunt u vinden op de website van OpGlas. Zij bundelen de vraag naar glasvezel. Bij voldoende belangstelling proberen zij samen met de gemeente en andere betrokken (telecom-)partijen door middel van vraagbundeling glasvezel mogelijk te maken. Website over vraagbundeling: <http://www.opglas.nl/vraagbundeling.html>